

Reykjavík, 26. nóvember 2014

Velferðarnefnd Alþingis
Alþingi við Austurvöll
101 Reykjavík

Efni: Umsögn 52. mál. Aðgerðaráætlun um geðheilbrigðisþjónustu fyrir börn, unglunga og fjölskyldur þeirra.

Sálfræðideild Háskóla Íslands vill sérstaklega koma eftirfarandi tillögum fram við velferðarnefnd alþingis vegna aðgerðaráætlunar um geðheilbrigðisþjónustu fyrir börn, unglunga og fjölskyldur þeirra.

Í greinargerð um aðgerðaáætlun kemur fram:

„Meginmarkmið þessarar þingsályktunartillögu og áætlunarinnar sem lagt er til að unnin verði á grundvelli hennar er að vinna að bættu geðheilbrigði barna og unglina og þar með bættu geðheilbrigði landsmanna framtíðar“

Ný reglugerð um sálfræðinga tók gildi þann 1. janúar 2013 í framhaldi af nýjum lögum um heilbrigðisstarfsmenn nr. 34/2012. Reglugerðin tilgreinir að veita má þeim starfsleyfi sem hafa lokið BS eða BA prófi frá Háskóla Íslands, Háskóla Reykjavíkur eða Háskóla Akureyrar auk tveggja ára framhaldsnámi frá Háskóla Íslands eða Háskóla Reykjavíkur – til viðbótar þarf einnig að ljúka 12 mánaða verklegri þjálfun undir leiðsögn sálfræðings.

Þessi nýja reglugerð væri gagnlegur þáttur í að framfylgja aðgerðaráætlun velferðarnefndar. Nauðsynlegt er að finna stöður svo að nýútskrifaðir sálfræðikandidatar geti lokið starfsþjálfunarári sínu og einnig er brýn þörf á auknu aðgengi almennings að sálfræðingum sem er meginmarkmið þessarar þingsályktunartillögu. Að stofna stöður nýútskrifaðir sálfræðikandidatar á þeim stöðum sem þörfin er mest, líkt og heilsugæslustöðvum og skólum landsins, yrði mikið framfaraskref. Slíkt myndi strax vinna að bættu geðheilbrigði barna og unglunga.

Í fyrsta lagi, líkt og kemur fram í greinargerð, hafa Finnar reynslu af svipuðum aðgerðum og leggja áherslu á mikilvægi þess að virkja starf sálfræðinga og um leið vinna að bættu geðheilbrigði barna og unglunga. Í öðru lagi, aftur í samræmi við greinargerð, er vöntun á sálfræðiþjónustu á heilsugæslustöðvum landsins og vafalaust mjög gagnlegt að skapa nokkrar slíkar stöður á heilsugæslum um land allt. Í þriðja lagi er þörf á sálfræðingum í skólum landsins en eins og segir í greinargerðinni:

„Tilraunarverkefni sem hefur verið í gangi í Verkmenntaskólanum á Akureyri þar sem sálfræðingur hefur verið í skólanum í 50% starfi hefur gefið góða raun og eru vísbendingar um að í kjölfarið hafi dregið úr brottfalli þess skóla“.

Það er mat sálfræðideildar að stöður fyrir nýútskrifaða sálfræðikandidata munu leiða til styttri biðlista eftir sálfræðiþjónustu.

Óþarft er að taka fram að þörf er ákveðnum fjármunum til að skapa þessar stöður, sérstaklega í byrjun, en talið er að það myndi spara ríkissjóði talsverða fjármuni til langstíma litið. Líkt og kemur fram í greinagerðinni:

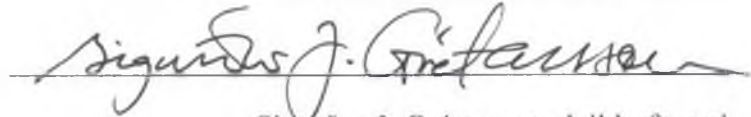
„Ómeðhöndlaður geðrænn vandi veldur fjárhagslegu tjóni á ári hverju sem nemur tugum milljarða kr. af skattfé almennings, m.a. vegna bóta, atvinnuleysisstrygginga, glataðra skalla og kostnaðar vegna mikillar notkunar á endurhæfingu, lækni, félags- og betrunarþjónustu“

Einnig er tiltekið í greinagerðinni:

„Ómeðhöndlaður tilfinningavandi barns eða unglings getur haft í för með sér alvarlegar afleiðingar og eykur m.a. líkur á ýmiss konar áhættu hegðun, brottfalli úr skóla og erfiðleikum við að fóta sig á vinnumarkaði“.

Þar með, við að skapa stöður fyrir nýútskrifaða sálfræðikandídata væri ekki aðeins verið að uppfylla nýja reglugerð varðandi veitingu starfsleyfis sem er í samræmi við lög um heilbrigðisstarfsmenn heldur einnig hrinda af stað aðgerðaráætlun um geðheilbrigðisþjónustu fyrir börn, unglinga og fjölskyldur þeirra. Einnig myndu slíkar stöður bæta geðheilbrigðiskerfi landsmanna allra en lokaorð greinagerðarinnar lúta að því að þörf er á sambærilegri aðgerðaráætlun fyrir fullorðna.

Virðingarfyllt,
f.h Sálfræðideildar Háskóla Íslands

Sigurður J. Grétarsson, deildarforseti

Guðlaug Marion Mitchison, verkefnastjóri